

ÉLETTÜNK

XLIX. évf. 10. szám (49. Jg. Nr. 10.)

Az európai magyar katolikusok lapja

2017. október

A MISSZIÓ SZÍVE

Pünkösd ünnepén, június 4-én tették közzé Ferenc pápa missziós világnapi üzenetét 2017-re „A misszió a keresztény hit szívében” címmel. A missziós világnapot az idén október 22-én, vasárnap tartják világszerte. Ferenc pápa üzenete bevezetőjében Jézus Krisztusra, az első és legnagyobb evangelizálóra emlékeztetett, aki az Atya szeretetét hirdeti a Szentlélek erejében. A missziós világnap során a pápa azt a témát javasolja megfontolásra, hogy mit jelent a krisztusi küldetés a keresztény hit szívében. Segítő kérdésként ajánlja hozzá a következő témákat: **Mi a misszió alapja? Mi a misszió szíve? Mik a misszió éltető szempontjai?**

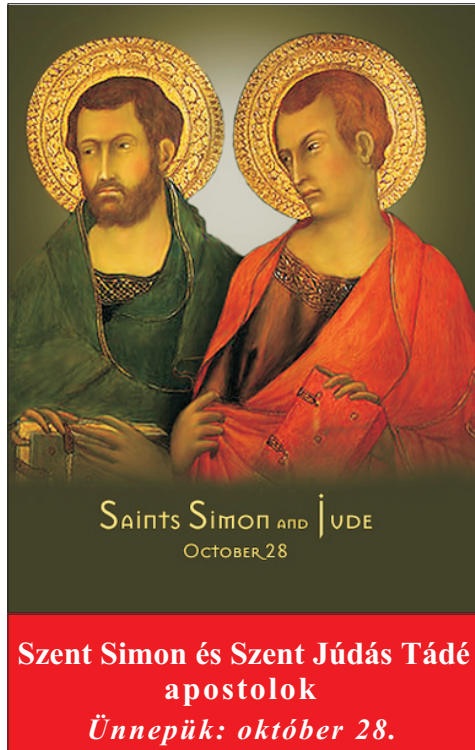
Az Egyház küldetése minden jóakarató ember felé irányul, továbbadásra indító örömet hoz magával és új életet ajánl, a föltámadt Krisztus életét a Lélek által. Jézust követve Őbenne járunk, aki az Út, megtapasztalva az Igazságot, ami elvezet az Életre, ez pedig teljes életközösséget jelent az Atyával a Szentlélek erejében. Az Atya ugyanis gyermekeinek egzisztenciális átalakulását akarja.

Az Egyház nem vallásos ideológiát, és nem is egy magasztos etikát hirdet. Az Egyház misszióján keresztül maga Jézus Krisztus folytatja az evangelizálást, vagyis az Egyház képviseli a kairoszt, az üdvösség alkalmas idejét. Az igehirdetés által Jézus belép az időnkbe, kortársunkká válik, és aki befogadja őt hittel, az megtapasztalja a Feltámadott Lelkének átalakító erejét. A keresztény élet kezdetén nem egy etikai döntés vagy nagy eszme áll, hanem találkozás egy Személlyel, aki életet ad, új horizontot megnyitva hozzá – idézte a pápa XVI. Benedek Deus caritas est körlevelének híres gondolatát. Az Evangélium egy Személy, aki mindig felkínálja magát, hogy alázatos hittel elfogadva őt, részt vegyünk halála és feltámadása húsvéti misztériumában. Az Evangélium így a keresztségben az új élet forrása lesz, a bérnálásban megerősítő kenetté válik, míg az Eucharisziában az új embert tápláló eledel.

Az Egyháznál keresztül Krisztus tovább folytatja az irgalmas szamaritánus küldetését, bekötözi az emberiség vérző sebeit, megállás nélkül keresi tovább az elveszetteket. És hála Istennek, ehhez nem hiányoznak a nagyszerű tanúságtételek, amelyek közül a pápa két konkrét afrikai példát is megemlítt.

Az Egyház küldetését a folyamatos kivonulás lelkesége élteti. Az állandó zárandoklásra ösztökél az Egyház küldetése az élet sokféle pusztaságain keresztül, megtapasztalva az igazság és igazságosság utáni éhet és szomjat. Az Egyház missziós küldetése bátorítja a folytonos száműzetés tapasztalatát, hogy megéreztesse a mindenségre kiéhezett emberrel a végső haza utáni vándorlást, mely a mennyek országának a „már most” és a „még nem” jellege közé van kifeszítve. A misszió soha nem öncélú, hanem Isten Országát közvetítésének alázatos eszköze, mely szeltemen és piszkosan ugyan, de mindig kész arra, hogy kilépjön az utcára.

(Folytatás a 2. oldalon)

Az Úr Jézus Krisztus tizenkét apostola közül Simonról és Júdás Tádéről tudjuk a legkevesebbet az újszövetségi Szentírásból.

Simon neve szerepel az apostolnévsorokban (Mk 3,18; Mt 10,4; Lk 6,15; ApCsel 1,13), de Márk és Máté azt mondja: a „Kananeus Simon”, Lukács pedig: a „Zelóta Simon”. Ebből a zelóta szóból arra következtethetünk, hogy Simon korábban a fanatikusan Róma-ellenes pártba tartozott, melynek tagjai a véres merényletektől sem riadtak vissza, ha a rómaiak irtásáról volt szó. De ez a Simon nem azonos a Mk 6,3-ban és a Mt 13,55-ben említett Simonnal, aki az Úr Jézus rokona volt és később Jeruzsálem püspöke lett.

Lukács mindkét helyen „Judas Jacobi”-t említ, és nem dönthető el, hogy Jakab fiáról vagy testvéréről van-e szó. Márk Júdás Tádénak mondja, Máté szintén így nevezi, illetve vannak olyan Máté-kéziratok, amelyekben „Judas Lebaeus”-ként szerepel (Mt 10,3).

Pusztán a szövegek alapján vitatható lenne, hogy azonos személyről van-e szó, de Origenész a Római levélhez írt kommentárjában azt a véleményt képviseli, hogy Judas Jacobi és Júdás Tádé vagy Judas Lebaeus ugyanaz a személy. Az biztos, hogy Márk egy másik Júdásról beszél, amikor Jézus testvérét említi, akit szintén Júdásnak hívtak (6,3).

Szent Jánosnál azt olvassuk, hogy „Júdás, nem a karióti”, felteszi Jézusnak a kérdést: „Uram, hogy van az, hogy nekünk akarod kinyilatkoztatni magadat és nem a világnak?” (14,22). A válasz látszólag megkerüli a kérdést, de lényegében érinti a tanítványok hivatását és Jézushoz való kapcsolatát: „Aki szeret engem, az megtartja tanításomat, és Atyám is szeretni fogja. Hozzá megyünk, és benne fogunk lakni.”

Legendájuk szerint a Zelóta Simon Júdás Tádéval együtt úgy lett vértanú, hogy kettéfűrészték őket. Ezért Simont fűrésszel szokták ábrázolni, a favágók tekintik a védőszentjüknek.

Ünnepüket a Jeromos-féle Martirológium október 28-ra teszi. Rómában a 9. századtól ünneplik őket.

(Szentek élete)

„MINDSZENTYT AZ ÉLRE!”

Egy furcsa amerikai ötlet 1956-ban

Az 1956-os forradalmárok – a Szabad Európa Rádió buzdítása nyomán – az Egyesült Államoktól vártak segítséget. Hogy ez mennyire hiábavaló volt, mi sem bizonyítja jobban: a Szovjetunió csak akkor kezdte meg hazánk lerohanását, amikor az USA kinyilvánította, hogy nem áll érdekében beavatkozni az eseményekbe. Mészáros István ismert Mindszenty-kutató *A Conti utcától Recskig* című kötetében érdekes adalékként olvashatjuk, hogy egyes amerikai körök (nyilván azok a politikusok és közéleti személyiségek, akiket a kormányukkal ellentétben nem hagyott hidegen hazánk sorsa) nem Nagy Imrét, hanem Mindszenty bíborost szerették volna az ország élén látni.

1956. október 23-án délután – robbanásig feszült légkörben – már fenyegető párt- és kormányellenes tömegmozdulásokra került sor Budapesten. Este 8 órakor Gerő Ernő, a Magyar Dolgozók Pártja (vagyis a kommunista párt) vezetője beszédet mondott a rádióban, és kemény fellépést helyezett kilátásba a felvonulók, tüntetők ellen. A rádió épülete előtt már fegyverek is eldőrdültek.

A kommunista párt vezetőségének 1956. október 23-án éjjel tartott ülése javaslata alapján az Elnöki Tanács Nagy Imrét nevezte ki miniszterelnöknek, aki október 24-én foglalta el hivatalát. Ugyanezen a napon kihirdették a statáriumot a felkelők ellen, s megjelentek a szovjet tankok a főváros utcáin, hogy részt vegyenek a „lázadás” felszámolásában.

A forradalom első hetében – október 23-tól 28-ig – a magyar kommunista párt-vezetőség, Gerővel az élén, a felkelést erőszakkal akarta letörni; s katonaság bevetésével, a szovjet hadsereg közreműködésével igyekezett az ellenállást megsemmisíteni. A felkelőkre, valamint a szimpatizáló polgári lakosságra az egész országban embertelen kegyetlenséggel csaptak le a megszálló katonák. A vérontásba torkolló forradalom híre ezekben az októberi napokban bejárta a világot.

*

Ismert tény, hogy Nagy Imre mint miniszterelnök az 1956-os forradalom és szabadságharc idején nem élvezte az Egyesült Államok illetékes külügyi kormányzati szerveinek bizalmát: kommunista múltja miatt nem ismerték el a magyar forradalom meghatározó és megtestesítő hiteles legfőbb vezető személyiségének.

Az már kevésbé ismert, hogy az USA illetékeseinek figyelme éppen ezért telerdőlt e napokban Mindszenty bíborosra, fontos szerepet szánva neki a magyarországi események alakulásában. Ennek érdekében 1956. október 29-én nagyszabású hírpropagandát indítottak, hogy a forradalom vezérégyénisége a bíboros legyen. Sőt, október 31-én közölték a nyugati sajtóban az amerikai kormány tájékoztatói hivatala sajtófőnökének ezt kifejező nyilatkozatát is. Ezt november 1-jén Dulles külügyminiszter, sőt maga Eisenhower, az Egyesült Államok elnöke is megerősítette.

„Build up Mindszenty!” „Mindszentyt az élre!” – fogalmazták meg az amerikai politikusok és médiszakemberek a jelszót. Minden tekintetben zavaros, ködös, komolytalan volt ez a Mindszentynek szánt új „imidsz”. Vajon a forradalom élén, a politikai élet élén, a nemzet élén miféle „világi”, „civil” posztot képzeltek el a bíboros számára?

(Folytatás a 4. oldalon)

MEGVALÓSULT ÁLOM

Ötven éve szentelték fel a római Szent István Házat

1967. augusztus 20-a vasárnapra esett, úgy, mint az idén. Ezen a napon gyűltek össze a világ emigráns magyarjainak képviselői Rómába, hogy részt vegyenek a Szent István zárandokház kápolnájának felszentelésén, illetve a ház megáldásán.

Szent István hozta létre az első zárandokházat magyarok részére a Szent Péter-bazilika közelében 1030 körül. Ez a zárandokház sok évszázadon keresztül volt otthona a Szent Péter sírjához zárandokló magyaroknak. 1776-ban bontották le, hogy a helyén felépülhessen a bazilika sekrestyéje. Az 1945-ben kinevezett Mindszenty József esztergomi hercegprímás álmodott arról, hogy létrehozza a lebontott zárandokház utódját.

Terjedelmes levelezés a tanúja annak, hogy milyen erőfeszítéseket tett 1945–1948 között azért, hogy újjáélesztesse a zárandokházat. Letartóztatásáig ez nem járt eredménnyel, hiába állt mellé Montini érsek, a későbbi VI. Pál pápa. Az évek során a római emigráció vezetői, élükön Zágón Józseffel és Mester Istvánnal több kísérletet is tettek a zárandokház felépítésére. 1956-ra szerették volna felépí-

teni, Kapisztrán Szent János halálának 500. évfordulója alkalmából. A lelkes indulás az anyagi lehetőségek szűkösségén szenvedett csorbát. 1964-ben, a Vatikán és a magyar állam közötti tárgyalások alkalmával merült fel ismét, hogy az akkor a Pápai Magyar Intézetben lakó emigráns magyar papi közösség építsen magának egy központot, hogy az Intézetet átadhassa a Magyar Katolikus Püspöki Karnak.

(Folytatás a 7. oldalon)

A Szent István Ház Rómában

Gyerekeknek

NEM MINDEN A PÉNZ

Kisiskolás lehettem, amikor jótékonyági akciót hirdetett a plébániánk: a megunt játékainkat lehetett felajánlani rászoruló gyerekeknek. Volt egy régi plüss macskám, amit az egyéves szülinapomra kaptam a szüleimtől, és úgy „összenöttem” vele, mintha a testvérem lett volna. Ahogy iskolába kerültem, már nem jelentett olyan sokat számomra, mint korábban, de a szobámban még mindig kitüntetett helye volt. Am anyáék felvetésére, hogy a plébániai gyűjtés alkalmával ajándékozzam oda a macit, mégis igent mondtam: fájo szívvel, de megváltam a nagy kedvenctől, mondhatni a teljes „vagyonomtól”.

Néhány éve olvastam egy hírt arról, hogy a fiatal üzletember, a Facebook alapítója, Mark Zuckerberg jótékony célra elajándékozza vagyonának jó részét. Persze anyagi gondjai így sem lesznek, de ezzel együtt elismerésre méltó az amerikai milliárdos vállalkása.

Szintén a közelmúltban szerepelt a hírek között, hogy a világ egyik leggazdagabb embere, Al-Valíd bin Talal milliárdos szaúdi herceg teljes vagyonát jótékony célokra ajánlja fel. A 32 milliárd dollárt (9064 milliárd forint) „a kultúrák közötti megértés elősegítésének és a

szükséget szenvedő közösségeknek a támogatására szánja”.

Egyházunk október 4-én ünnepli az egyik legismertebb, legnépszerűbb szentünket, Assisi Szent Ferencet. De hogyan kapcsolódik a ferences rend alapítója a fent említett milliárdosokhoz? A középkorban élt rendalapító ifjúként maga is jelentős vagyonnal rendelkezett. Édesapja Észak-Itália egyik leggazdagabb embere volt. Tékozlóan bánt a pénzzel, barátai körében számlálatlanul szórta aranyait. Életét gyökeresen megváltoztatta egy misztikus élmény: a megfeszített Krisztus képmása előtte életre kelt, és háromszor így szólott hozzá: „Ferenc, Ferenc, menj és javítsd meg a házamat, mert látod, hogy romokba dől.” Ferenc szakított az apjával, lemondott az örökségéről, és a következő néhány hónapban koldusként élt Assisi környékén. Ezután kezdődött el szerzetesi élete, melyből „kinőtt” a mai napig virágzó ferences rend.

Ha nem is lesz életed során akkora vagyongod, mint napjaink milliárdosainak, vagy akár a középkorban tehetősek számító ifjú Ferencnek, a lényeg, hogy oszd meg a szegényekkel azt, amid van: legyen az akár csak egy megkopott plüss maci...

Kovács Péter

IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ CSÍKSOMLYÓN

„Ébredj, és lépj!” – Ezzel a mottóval szervezte idén Erdély legnagyobb katolikus ifjúsági találkozóját a Gyulafehérvári Főegyházmege Ifjúsági Főlelkészége. A Csíksomlyói Ifjúsági Találkozó (CSIT) Nagyboldogasszony ünnepén, augusztus 15-én kezdődött és 19-én ért véget.

Régi ismerősökkel találkoztak, érdekes programokon vettek részt, jövőjüket segítő és építő útmutatókkal gazda-

godtak, új barátokra találtak, a közöségben, szentmisékben, szentségimádásnál Isten közelségét is megtapasztalhatták az augusztus 19-én, szombaton záruló Csíksomlyói Ifjúsági Találkozó résztvevői.

A találkozón Jakubinyi György érsek és Tamás József püspök is jelen volt és szentbeszédet mondott.

(CSIT)

A Münchener Magyar Katolikus Egyházközség otthonába látogatott szeptember 7-én Veresné Novák Katalin, az Emberi Erőforrások Minisztériumának család- és ifjúságügyért felelős államtitkára, valamint Kecskés Dóra kabinetfőnök, Tordai-Lejkó Gábor főkonzul és Chiovini Rita konzul. Az államtitkár asszony eszmecsere-t folytatott a Bajországbán élő magyar családok és az ifjúság helyzetéről.

MINDSZENTY...

(Folytatás az 1. oldalról)

Feltételezésük nyilván az lehetett, hogy egyrészt mint az ország katolikus népessége, tehát többsége, előtt tekintélyes, szavahihető és mozgósításukra képes személy, másrészt mint rendíthetetlen antikommunista képes lesz valamiféle erős „keresztény”, „polgári” pártszövetséget létrehozni, megszervezni s azt irányítani, s amely mint politikai erő a háttérbe szorítja majd a kommunista pártmaradványt.

*

A felsőpétegyi fogságból megszabadult Mindszenty bíboros október 31-én reggel érkezett a fővárosba, és a primási palotában tartózkodott november 3-án estig. Értesülve az amerikaiak furcsa ötletéről, alighanem igencsak meglepő-

dött, s azt, hogy politikai-közéleti vezető szerepet vállaljon, azonnal elutasította, nem foglalkozott vele, elzárkózott előle.

Majd azután november 4-én reggel mindent elsöpört a szovjet hadsereg támadása.

*

Mindszenty – kiszabadulása után – az első néhány napot a fővárosban töltötte. Itt tudta ugyanis megfelelőképpen lebonyolítani a számára ekkor legfontosabb, halasztást nem tűrő teendőit. Egyrészt egyházi személyekkel tárgyalt a szétzilált katolikus egyházi élet újjászervezésének feladatairól, a lelki-erkölcsi károk helyrehozataláról, az ország erkölcsi-vallási fel-emeléséről, a békepapszervezet felszámolásáról. Másrészt arról tárgyalt másokkal, főként külföldi segélyszervek képviselőivel, hogyan lehet az ország népet anyagilag, élelmiszerral, gyógyszerrel, ruhaneművel s más egyebekkel segíteni.

MI LESZ VELED, EURÓPAI CSALÁD?

Kiadvány a keresztény családmodell EU-s helyzetéről

„Mi lesz veled, európai család?” címmel jelent meg tavaly magyarul az Európai Katolikus Családegyesületek Föderációja (FAFCE) két tanulmánya. A keresztény családmodell elleni európai uniós lobbival is foglalkozó füzet mostantól elektronikus formában is olvasható.

„A család a társadalom legkisebb egysége. Egészséges, élhető társadalom csak egészséges és termékeny családokból alakulhat ki. Tudományosan igazolható tény, amit a gyakorlati tapasztalat is alátámaszt, hogy a gyermekek fejlődésének legjobb helye a stabil, egész életre szóló elköteleződésen alapuló család” – írja Bíró László tábori püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Családbizottságának elnöke a Magyar Katolikus Családegyesület honlapján közzétett magyar kiadás előszavában.

„Földünkön eluralkodott az ideiglenesség és a leselejtezés kultúrája: nem köteleződünk el véglegesen, kapcsolataink, felelősségvállalásaink ideiglenesek, amit meguntunk, azt eldobjuk – így selejtezzük le a divatjamúlt holmit, de az »öregeket« és a megunt élettársat is. Mindez gyengíti a családot mint a házasságon alapuló természetes közösséget, ami pedig nem szolgálja a társadalom javát. Semmiféle ideiglenes vagy az élet továbbadása elől elzárt kapcsolat nem biztosíthatja a társadalom jövőjét” – teszi hozzá írásában a püspök.

Bíró László szerint az Európai Unió és az Európa Tanács dokumentumai sok esetben foglalkoznak a házasság, a család és a gyermekvállalás kérdéseivel. Ezek a dokumentumok útmutatóul szolgálnak az egyes tagországok számára. Sokszor azonban nehézség merül fel értelmezésüket illetően, és nem

tisztázott az egyes szervek hozzáértése, jogosultsága az adott kérdésben, vagy a használt fogalmak pontos jelentése sem. Mindez oda vezet, hogy gyakran maguk az illetékesek sem látják egy-egy folyamat célját és jelentőségét; a jóakarató állampolgár pedig követni sem tudja az irányváltásokat. Sokfelé a törvényhozás megkönnyíti a különféle „modern” családmodellek kialakulását, elősegítve ezzel az „elavult”, kizárólagos, felbonthatatlan és az életre nyitott család eltűnését.

Az európai katolikus családegyesületek azzal a céllal, hogy egyesült erővel sikra szállhassanak az európai szerveknél a katolikus családok érdekében, 1997-ben megalapították az Európai Katolikus Családegyesületek Föderációját (FAFCE). Magyarország a Magyar Katolikus Családegyesület révén 2004-től aktív tagja a FAFCE-nak.

A FAFCE 2016 áprilisában a tagszervezetek rendelkezésére bocsátott két tanulmányt, melyek bemutatják azokat a folyamatokat, amelyek rombolják a hagyományos családot és házasságot, illetve családi értékeket. Fel-tárják életellenességüket, a nemiség és a nemi irányultság értelmezése körüli erkölcsi és jogi zavarokat, valamint az egyre súlyosbodó válság jeleit. Ezt a két tanulmányt olvashatják most az érdeklődők.

Magyar Katolikus Családegyesület

MEGBOCSÁTÁS ÉS IRGALOM

Fiatalok találkozója Auschwitzban

„A megbocsátás és az irgalom gesztusa nem választható lehetőség az Egyház számára, hanem önazonosságának alkotó része, ennél fogva kötelező. Elkötelezettséget és nagy türelmet igényel” – alapította meg Wojciech Polak, gnieźnói érsek, lengyel primás annak a nemzetközi munkatalálkozóknak a végén, melyet a Maximilian Kolbe alapítvány szervezett Auschwitzban. Az összejövétel a német és lengyel püspöki konferenciák támogatásával jött létre. Európa és az Egyesült Államok fiataljai találkoztak azon a szimbolikus helyen, mely a legdrámaibb módon jeleníti meg a huszadik század borzalmaival. Éppen ezért volt alkalmas arra, hogy az emlékezés, a megbocsátás és a béke témáiról elmélkedjenek. A lengyel primás „példaként említette a fiataloknak azt a feladatot, melyet a lengyel-német, a lengyel-orosz és lengyel-ukrán kapcsolatok jelentenek, és amelyekhez nagy türelem szükséges”.

Ludwig Schick bambergi érsek, a német püspöki konferencia egyházi kap-

Wojciech Polak lengyel primás

csolatai bizottságának elnöke leszögezte az Egyház konkrét és gyakorlati tanúságtételének a jelentőségét: „Találkozás és párbeszéd, főként a legbonyolultabb helyzetekben, valamint a készség a saját dolgaink fölötti kritikus reflexióra; ezek azok az alapvető feltételek, melyekkel urai lehetünk a konfliktusoknak. Kétségtelenül akkor leszünk a megoldás részesei, amikor megértjük, hogy mi magunk a problémák részei vagyunk. (...)”

(VR)

Kifejezett, konkrét politikai témákkal nem foglalkozott, egyetlen pártvezetőt sem fogadott.

Ekkor is, továbbra is az ország első számú vallási-lelki-erkölcsi vezetője, az ország primás-főpapa kívánt lenni és maradni. Mint ilyen szolt az ország népéhez november 3-án este. Rövid összefoglaló beszédében a letűnt két hazai diktatúra romjain felépítendő, a „keresztény-konzervatív-nemzeti” irányultságú új Magyarország jövődjének alapvető társadalometikai vonatkozásaira hívta fel az ország lakóinak figyelmét; mondanivalóját a Katolikus Egyház szociális tanításának fényében, a keresztény közéleti erkölcs értékeinek előtérbe helyezésé alapján fejtve ki.

Tervei szerint másnap indult volna székelyégre, Esztergomba, hogy ismét elfoglalja érseki székét. Nem így történt.

Talán feltételezhető, hogy az amerikai politikai körök 1956. november 4-e előtt Mindszentyt politikailag előtérbe állítani akaró törekvése is közrejátszott abban, hogy november 4-e tragikus hajnalán Tildy Zoltán, a Nagy Imre-kormány államminisztere a parlamentbe hívta a bíborost, illetve ennek köszönhető az a meglepő tény, hogy Mindszenty befogadása a budapesti USA-követségre feltűnően rövid idő alatt megtörtént.

Később, amerikai lelkipásztori útja során Mindszenty 1974. május 23-án a Detroitban tartott sajtókonferencián többek között ezeket mondta: „1956. november 4-én reggel, amikor a szovjet tankok támadása elől – mint akkor gondoltam: ideiglenesen – menedéket kerestem az amerikai követségen, személyemben a magyar szabadság szimbólumát köszöntötte a követ. (...)” □

